

“Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không” – thắng lợi rực rỡ của nghệ thuật chiến dịch phòng không

Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước của dân tộc ta, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam và Chủ tịch Hồ Chí Minh, quân và dân miền Bắc đã vượt qua mọi khó khăn, gian khổ, bất chấp hy sinh tính mạng, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ của hậu phương đối với tiền tuyến lớn, đồng thời đã đánh bại hai cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc của đế quốc Mỹ mà đỉnh cao là chiến dịch “Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không”, đánh bại hoàn toàn cuộc tập kích chiến lược đường không chủ yếu bằng B.52 của đế quốc Mỹ (tháng 12 năm 1972).

Ở thời điểm quyết định của chiến tranh, Ních Xon đã sử dụng lực lượng răn đe chiến lược B.52, tổ chức cuộc tập kích quy mô lớn vào Hà Nội, Hải Phòng. Ních Xon coi đó là một biện pháp tác chiến chiến lược nhằm phá hoại tiềm lực quân sự, kinh tế của ta, trấn an chính quyền Sài Gòn, răn đe Bắc Việt và chứng tỏ với thế giới Mỹ rút quân trên thế mạnh.

Để thực hiện mưu đồ đó, đế quốc Mỹ sử dụng đồng thời lực lượng lớn không quân chiến lược (50% số máy bay của Mỹ) và toàn bộ lực lượng không quân chiến thuật, không quân hải quân triển khai ở khu vực Đông Nam Á. Trong 12 ngày đêm, không quân Mỹ đã ném hàng vạn tấn bom. Riêng Hà Nội, chúng đã ném hơn vạn tấn bom hồng hũ diệt Hà Nội và một số trung tâm quan trọng khác.

Cách đánh cơ bản của địch là lấy lực lượng không quân chiến lược B.52 làm lực lượng chủ yếu, đánh tập trung từng đợt vào ban đêm, các lực lượng không quân chiến thuật, không quân hải quân làm nhiệm vụ hộ tống B.52 chặn kích không quân ta, chế áp phòng không để bảo vệ an toàn cho B.52 vào đánh phá là chính, đồng thời thực hiện đánh nhỏ lẻ xen kẽ giữa các đợt đánh tập trung của B.52 và đánh bổ sung không chế liên tục 24/24 giờ trong ngày. Thủ đoạn cơ bản của địch là sử dụng tác chiến điện tử quy mô lớn, cường độ mạnh kết hợp với phóng tên lửa tự dẫn từ xa nhằm vô hiệu hoá và phá hủy hệ thống radar, tên lửa của ta, tập trung đánh phá có tính hủy diệt và không chế các sân bay để triệt tiêu khả năng cất cánh của không quân ta.

Để đối phó với cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc của đế quốc Mỹ, lực lượng phòng không ba thứ quân của ta được xây dựng ngày càng phát triển, từng bước hiện đại. Khi tiến hành chiến dịch “Hà Nội – Điện Biên Phủ trên không”, Quân chủng Phòng không - không quân của ta có đầy đủ 4 binh chủng trang bị hiện đại: radar, tên lửa, không quân và pháo cao xạ. Lực lượng dân quân tự vệ cũng đã được trang bị từ súng máy phòng không 12,7mm đến pháo cao xạ tầm cao 100 mm. Tuy nhiên, so với Mỹ, hệ thống vũ khí trang bị của ta còn nhiều hạn chế, nhất là trong lĩnh vực tác chiến điện tử.

Ảnh: Internet

Sau 12 ngày đêm chiến đấu quyết liệt, quân và dân miền Bắc, nhất là trung tâm chiến đấu ở Hà Nội và Hải Phòng dưới sự lãnh đạo của Trung ương Đảng và sự chỉ đạo trực tiếp của Quân ủy Trung ương đã đập tan hoàn toàn cuộc tập kích chiến lược đường không của đế quốc Mỹ. Chiến thắng “Điện Biên phủ trên không” thể hiện đường lối chính trị, đường lối quân sự đúng đắn của Đảng Cộng sản Việt Nam. Đó là chiến thắng của sức mạnh chính trị, tinh thần của toàn dân tộc, với ý chí quyết đánh, dám đánh và quyết tâm đánh thắng giặc Mỹ xâm lược. Đó là chiến thắng của đường lối chiến tranh nhân dân và nghệ thuật tổ chức sử dụng lực lượng trong thế trận Phòng không nhân dân.

Nghệ thuật chiến dịch của chiến tranh nhân dân với tư tưởng chỉ đạo “Toàn dân bắn cháy máy bay địch, bắt sống giặc lái, toàn dân làm tốt công tác phòng tránh, toàn dân làm công tác bảo đảm giao thông vận chuyển”. Cách đánh cơ bản là tập trung nỗ lực cao nhất bắn rơi nhiều B.52 tại chỗ và bắt gọn giặc lái. Đó là lối đánh trúng nhất, hiểm nhất. Bởi vì B.52 là chỗ dựa mạnh nhất và cũng là chỗ yếu nhất của Mỹ. Do đó, chỉ sau trận đánh, số máy bay B.52 bị bắn lên tới 11 chiếc, chiếm 5,7% trong tổng số 193 máy bay B.52 sử dụng trong cuộc tập kích, trong đó có 7 máy bay B.52 rơi tại chỗ, nhiều giặc lái B.52 bị tiêu diệt.

Nghệ thuật xây dựng ý chí quyết đánh thắng.

B.52 có sức mạnh tàn phá khủng khiếp. Đứng trước một kẻ thù có sức mạnh tàn bạo như vậy, thì ý chí quyết đánh thắng là một trong những nhân tố hàng đầu tạo nên sức mạnh để chiến thắng.

Thực hiện lời dạy của Bác Hồ: “*Dù đế quốc Mỹ có lắm súng nhiều tiền. Dù chúng có B.57, B.52 hay “bê” gì đi chăng nữa ta cũng đánh. Từng ấy máy bay, từng ấy quân Mỹ chứ nhiều hơn nữa ta cũng đánh, mà đã đánh là nhất định thắng*”, quân dân miền Bắc triệu người như một, bất chấp mọi hy sinh mất mát, cùng một ý chí quyết đánh thắng mọi cuộc tập kích đường không tàn bạo nhất, ác liệt nhất trong chiến tranh phá hoại miền Bắc.

Nghệ thuật biết đánh thắng địch độc đáo của Việt Nam

Để tìm cách đánh B.52, ngay từ năm 1966, bộ đội ra đa, tên lửa, không quân liên tục có lực lượng trụ vững ở chiến trường Vĩnh Linh và hành lang cửa khẩu trực tiếp đánh B.52 với phương châm “vừa đánh vừa nghiên cứu”. Cách đánh B.52 trong chiến

dịch “Hà Nội – Điện Biên Phủ trên không” là sự hội tụ các kết quả nghiên cứu trực tiếp trên chiến trường được vận dụng một cách sáng tạo vào điều kiện cụ thể ở Hà Nội... Vì vậy trong chiến dịch, cả tên lửa, cao xạ và không quân đều bắn rơi B.52, loại máy bay cường kích hiện đại nhất của không quân Mỹ như F.111 cũng bị hỏa lực súng pháo phòng không tầm thấp của dân quân tự vệ bắn rơi.

Nghệ thuật chiến dịch chiến tranh nhân dân Việt Nam

Trong thế trận của chiến tranh nhân dân, tất cả các lực lượng, tất cả các binh chủng đều phát huy khả năng chiến đấu tạo sức mạnh tổng hợp để thắng địch, kết hợp cách đánh tập trung hiệp đồng tiêu diệt lớn ở khu vực trọng điểm với cách đánh liên tục tại chỗ rộng khắp trên địa bàn. Chính thế trận của chiến tranh nhân dân đã tạo cho chiến dịch một hệ thống hỏa lực hoàn chỉnh có thể đánh địch liên tục từ xa đến gần, ở mọi tầm cao, từ nhiều phía gây cho địch lúng túng không thể cơ động tránh đạn được.

Một nét nổi bật nữa là khu vực tác chiến. Hà Nội là thủ đô của cả nước, là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa quan trọng của đất nước, là trung tâm lãnh đạo cao nhất của Đảng, Chính phủ và quân đội đối với cuộc kháng chiến chống Mỹ, cứu nước của nhân dân ta trên cả hai miền Nam – Bắc. Tập kích bằng B.52 vào Hà Nội, Hải Phòng là nấc thang cao nhất trong chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ. Trong 12 ngày đêm chiến đấu quyết liệt với các lực lượng không quân của Mỹ, quân và dân Hà Nội xứng đáng với niềm tin của cả nước, Hà Nội đã chiến đấu vì cả nước và cả nước chiến đấu vì Hà Nội. Ngày 27/01/1973, Hiệp định Paris về “chấm dứt chiến tranh, lập lại hoà bình ở Việt Nam” được ký kết. Cuối tháng 3/1973, quân đội Mỹ và chư hầu phải rút khỏi miền Nam Việt Nam.

Có thể khẳng định rằng, “Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không” là một trong những chiến thắng mang tầm vóc lịch sử ở thế kỷ XX, viết tiếp những trang sử vàng chiến công chói lọi trong lịch sử chống ngoại xâm, gìn giữ nước của dân tộc ta. Chiến thắng đó đã góp phần bảo vệ vững chắc miền Bắc xã hội chủ nghĩa, giữ vững thành quả cách mạng; tạo ra cục diện mới để quân và dân ta “đánh cho Mỹ cút, đánh cho Ngụy nhào”; giải phóng hoàn toàn miền Nam, thống nhất đất nước.

50 năm đã qua đi, nhưng những vấn đề cơ bản của nghệ thuật chiến dịch phòng không Việt Nam trong chiến dịch “Hà Nội – Điện Biên Phủ trên không” năm 1972 vẫn còn nguyên giá trị trong sự nghiệp đấu tranh và bảo vệ Tổ quốc hiện nay và mai sau.

Kỷ niệm 50 năm Chiến thắng “Hà Nội - Điện Biên Phủ trên không”, chúng ta tự hào về những chiến công oanh liệt, truyền thống yêu nước, đoàn kết, ý chí kiên cường, bất khuất của dân tộc; tự hào về Đảng ta, đã kiên trung, đứng đắn, sáng tạo, lãnh đạo cách mạng Việt Nam đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác; tự hào với truyền thống vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam anh hùng; tự hào về dân tộc ta, một dân tộc giàu lòng yêu nước, yêu chuộng hòa bình và công lý, không bao giờ chịu khuất phục trước bất kỳ thế lực xâm lăng nào. Thế hệ hôm nay sẽ luôn ghi nhớ, biết ơn và trân trọng thành quả cách mạng của Đảng, của quân và dân ta, nguyện góp sức mình phấn đấu xây dựng một nước Việt Nam vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”.

Đình Nhài